TRATAMENTUL CONTABIL ŞI ASPECTELE FISCALE PRIVIND OPERAŢIUNILE DE IMPORT ŞI EXPORT

Cristina GIŞTEMULTE

CZU: 657.1:339.56 cgistemulte@gmail.com

In the context in which we are always looking for the development of the financial economy, the exchange of goods and services through the lens of international trade has become a greater necessity these days for a normal continuity of activity. In the author's opinion, the more in-depth analysis of the problems related to the accounting of import and export operations within enterprises, as well as the recommendations for their solution, would contribute to innovation and increase productivity, as well as improving the efficiency and quality of the goods sold.

Importul reprezintă o activitate prin care se introduc bunuri sau servicii dintr-o țară în alta prin trecerea punctelor de control vamal, iar exportul presupune activitatea comercială care constă în scoaterea de pe teritoriul țării de bunuri și servicii și vânzarea altei țări.

Organizarea procesului de ieșire sau intrare în circulație a bunurilor sau serviciilor pe teritoriul Republicii Moldova este organizat în conformitate cu toate actele normative și legislative din domeniul vamal și domeniul contabilității. De aceea organizarea contabilității operațiunilor de import și export se realizează în conformitate cu prevederile actelor cu caracter general: Legea Contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, Planul general de conturi contabile, Codul Fiscal, Standardele Naționale de Contabilitate, Codul civil și nemijlocit cu referire la comerțul exterior: Codul Vamal, Legea reglementării de stat a activității comerciale externe, Legea cu privire la tariful vamal.

Codul vamal stabilește ,, principiile juridice, economice și organizatorice ale activității vamale, normele și procedurile generale aplicabile mărfurilor introduse sau scoase de pe teritoriul vamal și este orientat spre apărarea suveranității și securității economice a Republicii Moldova" [1, art 1 alin.(1)].

Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997– stabilește reguli generale de impozitare, statutul juridic al persoanei și a Serviciului Fiscal de Stat precum și a altor participanți în cadrul reglementării legislației fiscale, mai descrie și regulile și modul de tragere la răspundere privind încălcările legislației fiscale, dar și modul de contestare a deciziilor afirmate de Serviciul Fiscal de Stat sau alte persoane împuternicite în acest domeniu.

Astfel, conform art. 96 din Codul Fiscal pentru importarea bunurilor se aplică următoarele cote [2, art.96]: cota standard în mărime de 20%, și cota redusă de 8% pentru ieșirea bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova legislația în vigoare prevede

cota zero. Pe lângă cotele TVA, Codul Fiscal prevede și alte taxe în cadrul importului și exportului de bunuri cum ar fi Accizele.

Importate sau exportate pot fi orice tip de bunuri sau servicii care întruchipează prevederile legislației. Pentru generalizarea și înregistrarea informației privind bunul importat sau exportat se utilizează cel mai des conturile 211 „Materiale”, 217„ Mărfuri”, 216 „Produse”, 123„ Mijloace fixe” etc. În debitul acestor conturi se înregistrează intrarea bunului, iar în credit ieșirea lor.

Importul de bunuri începe din momentul pregătirii setului de documente care este nevoie de prezentat la vama. Intrare pe teritoriul vamal a bunurilor le este calculată valoarea în vamă. Valoarea în vamă a mărfurilor conform Legi nr. 1380 presupune „ valoarea mărfii introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal, stabilită în scopul perceperii drepturilor de import [3, art.2]. Valoarea respectivă constituie baza de calcul pentru determinarea taxelor vamale, astfel importatorului îi revine responsabilitatea de a prezenta toate elementele ce se includ în valoarea mărfurilor importate sau exportate.

În contextul înțelegerii metodei de determinare a valorii în vamă, drept exemplu servește un import de mărfuri din cadrul companiei. Astfel, la data de 09.12.2023 entitatea în baza invoice nr. 90358576, nr. 90358229, nr. 90358288 a importat de la furnizorul străin „TESSA CORP” marfă în valoare de 4662 USD, la cursul indicat în declarația vamală de 17,7310 lei/ USD. Costul transportului străin până la frontiera Republici Moldova a constitute 2171,62 USD conform invoice nr. 90358872, la cursul de 17,7310 lei/ USD și 474,49 EUR la cursul 19,0999 lei/ EUR. Plăți indirecte stabilite de broker 17417,49 și 8151.39 lei

Valoarea în vamă = (4 662 * 17,7310) + (2171,62 * 17,7310) +
+ (474,49 * 19.0999) = 82661,92
+ 38504,99 + 9062,71 + 17417,49 + 8151,39 = 155 798.50 lei

În continuare pe baza valorii în vamă sunt determinate procedurile și taxele vamale. Sumele pentru proceduri vamale sunt indicate și în DVD, dar sunt calculate și într-un tabel aparte, ca anexa la D.V.1. formularul nr. PV-1 „Calculul procedurilor vamale”. Astfel pentru importul din 09.12.2023 brokerul în baza valorii în vamă a calculat proceduri vamale în sumă totală de 718,69 lei.

- Proceduri vamale = 155 798,50 lei * 0,4% = 623,19 lei presupune din calculul din valoarea declarată, dar 95,5 lei sunt proceduri vamale calculate adăugător.

De la 01.01.2024 conform noului Codul Vamal au fost efectuate modificări printre care și scoaterea taxei pentru proceduri vamale dar și alte modificări principale cum ar fi includerea altor taxe, includerea tarifului în cazul devamării pentru zilele de weekend, și alte modificări.

Taxa vamala este indicată doar în boxa 47 din DVD și la fel se calculează din valoarea declarată în vamă așa precum este explicat și în calculul de mai jos:

- Taxa vamală = 155 798,50 lei * 15% = 23 369,78 lei.

Ulterior în urma efectuărilor acestor calcule se determina TVA care este 20% din valoarea în vama adunată cu procedurile și taxele vamale. TVA se calculează la fel în formularul PV-1 după cum urmează:

- TVA la import = 155 798,50 lei + 623,19lei + 23369,78 lei = 179 791,47 lei * 20% = 35958,30 lei.

În urma efectuării acestor calcule vama nu permite eliberarea mărfii atâta timp cât ele nu sunt achitate. Astfel, brokerul anunţă administratorul care este suma spre achitare, şi ulterior se transferă din contul curent către trezorerie pentru total drepturi de import.

- Total drepturi de import = 623,19 lei + 23 369,78 lei + 35 958,0 lei = 59 950,97 lei.

Ulterior documentele se trimit în contabilitate şi se reflecta în programa 1C. Aceeaşi procedură este şi la export doar că cu excepţia calculării TVA.

În cadrul importului de servicii este un moment care nemijlocit trebuie menţionat, este vorba de impozitul reţinut la sursa de plată achitat nerezidentului. Pe lângă faptul că la fel precum în cadrul importului de bunuri se calculează toate taxele şi procedurile vamale, la importul de servicii se calculează şi 12% de la achitarea către nerezident. Calculele respective se prezintă în IPC pentru luna care s-a achitat şi calculat şi se prezintă anual darea de seama INR 14 „Notă de informare privind impozitul reţinut din alte surse decât salariul achitat persoanelor nerezidente". Dar este un moment că conform legislaţiei, dacă între Republica Moldova şi ţara din care se face import de servicii este tratat internaţional se aplică prevederile tratatului, dar doar cu condiţia că nerezidentul trimite certificat de rezident, în caz contract prevederile tratatului nu mai sunt aplicaÎn cazul exportului de servicii prevederile sunt la fel ca şi în cazul exportului de bunuri.

Rezultatele obţinute în urma cercetării oferă un aport în dezvoltarea contabilităţii importului şi exportului cu adâncirea şi perfecţionarea metodelor şi practicilor în domeniu.

Referenţe:

1. Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 95 din 24 august 2001. În: Monitorul Oficial nr.219-225 art. 238 din 17.09.2001.
2. Codul Fiscal al Republicii Moldova nr.1163 din 24.04.1997. În Monitorul Oficial nr. 62 art.522 din 18.09.1997
3. Legea cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20.11.1997. În Monitorul Oficial nr.40-41 art.286 din 07.05.1998.

Recomandat
***Galina LUSMANSCHI,** dr., conf. univ.*